СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIJE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA

CVRIA
LUXEMBOURG

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

PRESUDA SUDA

6. listopada 1982.*

U predmetu 283/81,

povodom zahtjeva prvog građanskog vijeća Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud) podnesenog Sudu, da na temelju članka 177. EEZ-a, u postupku pred tim sudom

Srl CILFIT − u stečaju − i 54 drugih, iz Rima,

protiv

Ministero della Sanità (Ministarstvo zdravstva), koje predstavlja ministar, iz Rima,

i

Lanificio di Gavardo SpA, iz Milana,

protiv

Ministero della Sanità (Ministarstvo zdravstva), koje predstavlja ministar, iz Rima,

donese prethodnu odluku o tumačenju članka 177. stavka 3. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: J. Mertens de Wilmars, predsjednik, G. Bosco, A. Touffait i O. Due, predsjednici vijeća, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros i F. Grévisse, suci,

nezavisni odvjetnik: F. Capotorti,

tajnik: P. Heim,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: talijanski.

PRESUDU

1 Rješenjem od 27. ožujka 1981., koje je Sud zaprimio 31. listopada 1981., Corte suprema di cassazione je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u postavio prethodno pitanje koje se odnosi na tumačenje trećeg stavka članka 177. Ugovora o EEZ-u.

2 Ovo pitanje postavljeno je u okviru spora između društava za uvoz vune i talijanskog ministarstva zdravstva vezano uz plaćanje fiksnog davanja za sanitarni pregled vune uvezene iz država koje nisu članice Zajednice. Ta društva su se pozvala na Uredbu br. 827/68 od 28. lipnja 1968. o zajedničkoj organizaciji tržišta određenih proizvoda iz Priloga II. Ugovora (SL L 151, str. 16.), koja u članku 2. stavku 2. zabranjuje državama članicama obračunavanje bilo kakve pristojbe, koje imaju isti učinak kao carine na uvezene „proizvode životinjskog podrijetla“, koji inače nisu poimence nabrojani, a razvrstani su pod tarifnim brojem 05.15 zajedničke carinske tarife. Ministarstvo zdravstva se tom argumentu usprotivilo navodeći da vuna nije uključena u Prilog II. Ugovora. Stoga ona ne bi bila podvrgnuta zajedničkoj organizaciji poljoprivrednih tržišta.

3 Ministarstvo zdravstva na temelju tih okolnosti zaključuje da je odgovor na pitanje tumačenja akta koji su usvojile institucije Zajednice toliko očit da isključuje mogućnost dvojbe pri tumačenju te da je takve prirode da isključuje potrebu upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku Sudu. Međutim, odnosna društva navode da nakon što je pitanje tumačenja te uredbe postavljeno pred Corte suprema di cassazione, sudom čije odluke nisu podložne pravnom lijeku u nacionalnom pravu, isti se, sukladno trećem stavku članka 177., ne može odreći obveze obraćanja Sudu.

4 S obzirom na te suprotstavljene navode, Corte suprema di cassazione postavio je Sudu sljedeće pitanje:

„Uspostavlja li treći stavak članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji određuje da je nacionalni sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka u nacionalnom pravu dužan obratiti se Sudu kad se u postupku koji je u tijeku pred njim pojavi vrsta pitanja poput onih nabrojanih u prvom stavku istog članka, obvezu upućivanja zahtjeva koja ne omogućuje nacionalnom sucu da donese bilo koju procjenu osnovanosti postavljenog pitanja ili ipak podređuje navedenu obvezu – te u kojim granicama – prethodnom postojanju razumne sumnje u tumačenje?“

5 Kako bi se odgovorilo na postavljeno pitanje, potrebno je uzeti u obzir sustav članka 177. koji daje nadležnost Sudu za odlučivanje, među ostalim, o tumačenju Ugovora i akata institucija i Zajednice.

6 Na temelju drugog stavka toga članka bilo koji sud jedne od država članica „može“, ako smatra da je odluka o pitanju o tumačenju potrebna da bi mogao donijeti presudu, zatražiti od Suda da o tom pitanju odluči. Sukladno trećem

stavku, ako se takvo pitanje o tumačenju pojavi u predmetu koji je u tijeku pred sudom neke države članice protiv čijih odluka prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka, taj sud „dužan“ je uputiti to pitanje Sudu.

7 Ta obveza obraćanja dio je suradnje uspostavljene u vidu osiguranja dobre primjene i jedinstvenog tumačenja prava Zajednice u svim državama članicama između nacionalnih sudova u njihovom svojstvu sudaca zaduženih za primjenu prava Zajednice i Suda. Štoviše, treći stavak članka 177. ima za cilj sprečavanje pojave razilaženja sudske prakse unutar Zajednice o pitanjima prava Zajednice. Doseg te obveze treba stoga procjenjivati prema tim ciljevima, s obzirom na nadležnosti nacionalnih sudova i Suda, kad se pojavi takvo pitanje tumačenja u smislu članka 177.

8 U tom okviru potrebno je pobliže odrediti izraz “kad se takvo pitanje postavi” u smislu prava Zajednice da bi se utvrdilo u kojim se uvjetima nacionalni sud, protiv čijih odluka nema pravnog lijeka u nacionalnom pravu, mora obratiti Sudu.

9 U tom pogledu valja, kao prvo, napomenuti da članak 177. ne predstavlja pravno sredstvo koje je otvoreno strankama u postupku koji je u tijeku pred nacionalnim sucem. Nije dakle dostatno da stranka smatra da se u postupku postavlja pitanje tumačenja prava Zajednice pa da dotični sud bude dužan smatrati da se pojavilo pitanje u smislu članka 177. Upravo suprotno, na nacionalnom je sudu da se u tom slučaju obrati Sudu.

10 Kao drugo, iz odnosa između drugog i trećeg stavka članka 177. proizlazi da sudovi navedeni u trećem stavku uživaju istu ovlast procjene kao i svi drugi nacionalni sudovi kad je potrebno saznati je li odluka o pitanju prava Zajednice potrebna za donošenje njihove odluke. Ti sudovi nisu dakle dužni uputiti pitanje o tumačenju prava Zajednice koje se pred njima pojavilo ako pitanje nije bitno, tj. u slučaju kada odgovor na to pitanje, koje god ono bilo, ne bi mogao imati nikakav utjecaj na rješenje postupka.

11 Suprotno, ako oni utvrde da je potrebno pozvati se na pravo Zajednice u cilju rješavanja postupka u kojem odlučuju, tada članak 177. nalaže obvezu obraćanja Sudu za svako pitanje o tumačenju koje im se pojavi.

12 Corte di cassazione postavio je pitanje bi li u određenim okolnostima obveza definirana trećim stavkom članka 177. ipak mogla imati granice.

13 S tim u vezi potrebno je podsjetiti da je Sud u svojoj presudi od 27. ožujka 1963. (28 do 30/62, Da Costa, Zb., str. 75.) izrekao: „iako zadnji stavak članka 177. obvezuje bez ograničenja nacionalne sudove protiv čijih odluka nema pravnog lijeka u nacionalnom pravu da postave Sudu svako pitanje o tumačenju koje im se pojavi, autoritet tumačenja koje daje Sud na temelju članka 177. može međutim oduzeti razlog i sadržaj te obveze; tako je osobito kad je postavljeno pitanje materijalno identično pitanju koje je već bilo predmetom prethodne odluke u analognom slučaju“.

14 Što se tiče granica obveze utvrđene trećim stavkom članka 177., isti učinak može proizlaziti iz uspostavljene sudske prakse Suda kojom se rješava predmetno pravno pitanje, ma kakva bila priroda postupaka koji su doveli do te sudske prakse, čak i bez stroge identičnosti pitanja u postupku.

15 Međutim, podrazumijeva se da u svim tim hipotezama nacionalni sudovi, uključujući i one predviđene u trećem stavku članka 177., zadržavaju punu slobodu obraćanja Sudu ako to procijene oportunim.

16 Napokon, pravilna primjena prava Zajednice može se nametnuti toliko očito da ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji o načinu rješavanja postavljenog pitanja. Prije zaključka o postojanju takve situacije nacionalni sud mora biti uvjeren da se to jednako očito nameće sudovima drugih država članica, kao i Sudu. Samo ukoliko su ispunjeni svi ti uvjeti, nacionalni sud može se suzdržati od postavljanja tog pitanja Sudu i riješiti ga pod svojom vlastitom odgovornošću.

17 Međutim, postojanje takve mogućnosti treba biti procijenjeno s obzirom na karakteristike prava Zajednice i posebne teškoće koje predstavlja njegovo tumačenje.

18 Potrebno je prvo uzeti u obzir da su tekstovi prava Zajednice napisani na više jezika i da su različite jezične verzije jednako vjerodostojne; stoga tumačenje odredbe prava Zajednice implicira usporedbu jezičnih verzija.

19 Potrebno je zatim napomenuti da, čak i u slučaju potpune usklađenosti jezičnih verzija, pravo Zajednice koristi svoju vlastitu terminologiju. Osim toga, shodno je naglasiti da pravni pojmovi nemaju nužno isti sadržaj u pravu Zajednice i u različitim nacionalnim pravima.

20 Napokon, svaka odredba prava Zajednice treba biti stavljena u svoj kontekst i tumačena u svjetlu sveukupnih odredaba tog prava, svojih ciljeva te stanja razvoja u trenutku kad je potrebno primijeniti predmetnu odredbu.

21 S obzirom na sva ova razmatranja, shodno je odgovoriti Corte suprema di cassazione da treći stavak članka 177. treba tumačiti u smislu da je sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka u nacionalnom pravu dužan, kad se pred njim postavi pitanje prava Zajednice, ispuniti svoju obvezu obraćanja, osim ako utvrdi da postavljeno pitanje nije bitno ili da je dotična odredba Zajednice već bila predmetom tumačenja Suda ili da se pravilna primjena prava Zajednice toliko očito nameće da ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji; postojanje takve mogućnosti treba biti procijenjeno s obzirom na karakteristike svojstvene pravu Zajednice, posebne poteškoće koje predstavlja njegovo tumačenje te rizik razilaženja sudske prakse unutar Zajednice.

Troškovi

22 Troškovi vlade Republike Italije, vlade Kraljevine Nizozemske i Komisije Europskih zajednica, koje su Sudu podnijele očitovanja, ne mogu biti nadoknađeni.

S obzirom da predmetni postupak, u odnosu na stranke u glavnom postupku, ima svojstvo prethodnog pitanja koje se javilo pred Corte suprema di cassazione, na istom je odluka o troškovima.

Iz tih razloga je

SUD

odlučujući o pitanju, koje mu je odlukom od 27. ožujka 1981. postavio Corte suprema di cassazione, presudio:

Treći stavak članka 177. Ugovora o EEZ-u treba tumačiti u smislu da je sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka u nacionalnom pravu dužan, kad se pred njim postavi pitanje prava Zajednice, ispuniti svoju obvezu obraćanja, osim ako utvrdi da postavljeno pitanje nije bitno ili da je dotična odredba Zajednice već bila predmetom tumačenja Suda ili da se pravilna primjena prava Zajednice toliko očito nameće da ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji; postojanje takve mogućnosti treba biti procijenjeno s obzirom na karakteristike svojstvene pravu Zajednice, posebne teškoće koje predstavlja njegovo tumačenje te rizik razilaženja sudske prakse unutar Zajednice.

Mertens de Wilmars Bosco Touffait

Due Pescatore Mackenzie Stuart

O'Keeffe Koopmans Everling

Chloros Grévisse

Objavljena na javnoj raspravi u Luxembourgu 6. listopada 1982.

Tajnik Predsjednik

P. Heim J. Mertens de Wilmars